

WESTEND SAILORS 15 vuotta

Viisitoista vuotta ei suomalaiselle pursiseurallekaan ole vielä mikään merkittävä ikä - onhan meillä seuroja jotka ovat jo toistasataa vuotta vanhoja. Mutta eipä ole Westend-yhdyskuntammekaan kovin iäkäs moniin muihin verrattuna, vaikkakin täyttää parin vuoden päästä 50 vuotta. Se ettei Westendillä jo aikaisemmin ollut omaa pursiseuraa, johtuneen siitä että purjehdus oli varsin Helsinki-keskeistä ja sen vanhat seurat pitivät tiukasti kiinni myös lähiöihin muuttaneista jäsenistään. Lähiöiden kehittyessä ryhdyttiin murtamaan rengasta ja uusia paikallisia pursiseuroja alkoi syntyä sekä Helsingistä itään että länteen. Pursiseurojen sijainnin suhteen siirryttiin uusajatteluun; maayhteyttä pidettiin välttämättömyytenä useastakin käytännön syystä. Tätä kantaa edustivat kaikki uudet seurat - siirtyvätpä eräät vanhat helsinkiläisseurat myöskin maantien päähän.

Syynä uusien seurojen perustamiseksi lienee pääasiassa venepaikan saaminen asuinpaikan läheltä. WS:n osalta oli syitä kolme, joista vain yksi noudatti tätä tavanomaista linjaa. Seuraavassa motiivit jotka johtivat Westend Sailorsin perustamiseen vuonna 1972:

Westendin perinteinen venesatama-alue on ollut Hiiralan-lahti aina siitä alkaen kun Westendin yhdyskuntaa alettiin rakentaa ja asuttaa. Sen ensimmäisiä asukkaita oli merenkulkuneuvos Herbert Andersson perheineen. Hän oli ostanut itselleen tontin Lyökkiniemestä joka oli alkuaikoina halutuinta tonttimaata. Herbert Andersson omisti myös koko Hiiralanlahden jossa hänen purjeveneensä s/y Alien (1946) ja myöhemmin s/y Geonora (1958) olivat ankkurissa. Anderssonin vesialueella oli myös muiden westendiläisten veneitä, joista mainittakoon Mauritz Packalénin kansanvene ja Eric Bromanin mahonkinen moottorivene m/y Ery samoinkuin Håkan Gullichsenin hai-vene s/y Belami. Kuninkaanlahdessa oli Rolf Hohenthalin purjevene, s/y Lucky Bear ja Tvihjälpin salmessa Åke af Forsellesin kahdeksikko s/y Sphinx.

Merenkulkuneuvos Andersson myi myöhempinä eläkevuosinaan talonsa Lyökkiniemessä ja muutti Lauttasaareen 1970 tienoilla, jolloin lahdella oli jo melkoisesti veneitä ja lahden pohjukassa nk. kaupan laituri. Asuessaan lahden rannalla toimi merenkulkuneuvos itse satamakapteenina jakaen venepaikkoja ja valvoen järjestystä. Muuttonsa kynnyksellä oli hänellä

suuri huoli näiden asioiden hoitamisen suhteen, koska hän ei enää katsonut voivansa hoitaa kontrollia lahdellaan, joka talonmyynnin jälkeen vielä jäi hänen omistukseensa. Niinpä hän tuli käymään luonani ja esitti että Pro Westend ry, jonka puheenjohtajana silloin toimin, ottaisi hoitoonsa järjestyksenpidon Hiiralan-lahdella. Lupasin täyttää hänen toiveensa, joskaan en katsonut että se varsinaisesti olisi liittynyt yhdistyksemme toimialaan. Mielessäni välähti jo silloin oman pursiseuran perustaminen, ja kysyinkin jo merenkulkuneuvokselta hänen mielipidettään. Hänellä ei ollut mitään ajatusta vastaan; hän vastusti vain myöhemmin seuramme nimeä (se olikin alussa vain eräänlainen työnimi, joka oli molempien kieli-ryhmienkin kannalta neutraali). Herbert Andersson katsoi että sana sailor liittyy enemmänkin kauppalaivaston terminologiaan (olihan hän itse merikapteeni ja kuului FÅA:n johtajistoon). Hän esittikin nimeä Westend Yachtsmen, jota me puolestamme pidimme liian vaikeana jokapäiväisessä kielenkäytössä.

Herbert Andersson mainitsi lahtensa tulevasta kohtalosta että Espoon kauppa tulee sen aikanaan ostamaan häneltä. Koska tuolloin olin myös kauppalanhallituksen jäsen, jätin kiireesti vuokra-anomuksen sisään perustettavan pursiseuran nimissä - kaiken varalta. Näin sai Westend Sailorsin perustamisajatus jo konkreettisempiäkin muotoja. Seuraava askel olikin ryhtyä byrokraattisiin toimenpiteisiin; laatia perustamiskirja, sääntöluonnos ja hankkia kolme nimeä papereihin. Ne löytyivätkin mutkattomasti; Asko Siukosaari oli Pro Westendin sihteeri ja minulla ja Rabbe Kutterilla oli yhteinen työpaikka, joten tarvittavat nimet olivat koossa. Vielä tarvittiin luonnos omaksi lipuksi - graafikko löytyi Askon mainostoimistosta, nimeltään Tapio Vallioja. Idea löytyi vastikään tehdystä Pro Westendin tunnuksesta (kolme kuusta joita kallistettiin oikealle jolloin syntyi kolme purjetta). Taiteilija oli käyttänyt myös ideaansa Merikarhujen vuosikirjan kannessa 1971.

"Perustamiskokous" pidettiin puhelimesta ja paperit jätettiin sisään 14.6.1972. Lausuntokierrosten jälkeen tuli lopulta vihreää valoa ja WS oli liitetty Suomen Purjehtijaliiton jäsenseurojen joukkoon. Hirbölen lahtea hoidettiin Herbert Anderssonin toivomusten mukaan ja hän tuli usein kävellen Lauttasaaresta itsekin tarkistamaan että lahdella valitsi järjestys. Eräänä päivänä hän sitten soitti ja ilmoitti myyneensä Hiiralanlahden Espoon kaupungille. Vuokra-anomukset olivat kuitenkin ensimmäisinä pakassa ja niitä ryhdyttiin heti tehokkaasti paimentamaan. Vastaperustettu pursiseuramme saikin jo heti alkuun vuokrata Hirböle-Hiiralan lahden ja sai oikeuden pitää jollia Kalliorannassa. Senjälkeen

vuokrattiin vesialue Ankkurisaaresta Hietaniemeen ja lopuksi vielä Kunnikaanlahti. Näin olivat miltei kaikki Westendin rantavedet WS:n käytössä. Puuttui vain rantalaiturit ja klubirakennus (ja tietenkin veneiden talvisäilytyspaikat).

Toinen syy oman pursiseuran perustamiseen oli tuolloin jo olemassa: yhä lisääntyvä venepaikkojen tarve. Espoossa elettiin hurjan rakentamisen vuosia joka heijastui myös Westendissä. Tonttikauppoja tehtiin ja rakentamisen paine lisääntyi täälläkin. Pursiseuraan liityttiin jotta saataisiin venepaikka. Westend Sailors ei ollut alunperinkään mikään matrikkeliseura - jokaisella jäsenellä oli vene, niinkuin pursiseurassa pitääkin. Palvelut ovat kuitenkin "omasta takaa". Vartioinnista on alunperin huolehdittu itse ja jokainen saa hankkia oman poijukalustonsa. Omalla pursiseuralla on myös tietty merkityksensä yhteenkuuluvaisuuden lisääjänä. Se muodostuu yhteisten tehtävien ympärillä, vartioinnissa, talkootöissä ja lipunnosto- ja laskutilaisuuksissa joita ovat juhlistaneet Retuperän puhaltajat ja jäsenten sponsoroimat tarjoamiset.

Kolmas syy WS:n perustamiseksi on tietenkin kilpailutoiminta jonka tulee kuulua kaikkien pursiseurojen tehtävänkuvaukseen. Tässä suhteessa oli WS:lla onnea; valmiit perinteet olivat olemassa Westend Open regatan muodossa. Tämän idean takana olivat Westendin "toisen polven" nuorukaiset järjestäessään vuonna 1965 ensimmäiset kilpailunsa finnjoillille. Westendiläiset olivat olleet Puolassa maailmanmestaruuskisoissa ja esitivät siellä eräille kilpakumppaneilleen kutsua saapua Westendiin kilpailemaan syksyllä 1965. Ajatuksena oli saada huippupurjehtijoita Suomeen kilpailemaan finnjoillaluokassa. Samalla haluttiin romuttaa perinteinen kilpailuaikataulu joka yleensä päättyi elokuun lopussa. Haluttiin kilpaila vielä syksylläkin ja samalla tehdä se välttämällä turhaa järjestelykankeutta lautakuntineen ja kanslioineen. Ajatus sai innostuneen vastaanoton ja kisoja ryhdyttiin järjestämään myös 505-, vikla-, flipper-, 470 ja optimistiluokille. Osanottajia tuli lähinnä Ruotsista mutta myös kauempaa kuten USA-sta ja Venezuelasta. Kun Westend Sailors perustettiin siirrettiin tämä arvokas perinne seurallemme herrasmiessopimuksella; Westend Open järjestäjät olivat tässä vaiheessa kasvaneet ulos jollistaan ja siirtyneet pois paikkakunnalta miltei kokonaan. Tämä regattaperinne olikin silloiselle WS:n johdolle tervetullut - monikaan ei tiennyt purjehduskilpailujen järjestämisestä mitään; taisipa pari seuran kommodoria itsekin harjoitella purjehtimista poikiensa Göteborg-ruuhien kanssa.

Pursiseuratoimintaa 1800-luvulla nykyisen Westendin lähivesillä.

Seuramme hallitsemia satamavesiä on käytetty purjemerenkulkuun ja alusten ankkurointiin kaikkina aikoina. Paikannimistön perusteella voidaan olettaa että Westendin pieni Ankkurisaari on palvellut nimensä mukaista tarkoitusta. Historiallisen, maanmittari Samuel Brotheruksen tekemän kartan mukaan (1672) esiintyy luoto kuitenkin Munckörn (Munkkiluoto)-nimisenä. Purjehdus ja kalastus Suomenlahden molemmin puolin oli verrattain vilkasta, ja kerrotaan virolaisen munkkiveljeskunnan pitäneen luotoa kalastustukikohtanaan. Purjehdusta siinä mielessä jollaisena me sitä harrastamme, harjoitettiin näillä vesillä 1800-luvulla varsin vilkkaasti. Kunnianarvoisan NJK:n tarkoituksena oli alkuvaiheessa järjestää purjehduksia ja kilpailuja koko Uudenmaanläänin alueella. Tähän viittaa myös seuran nimi Nyländska Jaktklubben. Niinpä seuralla ei ollut Helsingissä varsinaista kotisatamaa sen perustamisvaiheessa 1861. Jäsenten harvalukuiset veneet mahtuivat pieneen altaaseen nykyisen presidentinlinnan edustalla. Allas josta tuolloin käytettiin nimeä Katerhamnen (kutterhamnen) palveli lähinnä Venäjän sotalaivaston barkasseja jotka liikennöivät kaupungin ja Kruunuvuoren selän väliä. Vasta 20 vuotta myöhemmin, eli vuonna 1881 päätti NJK hankkia oman kotisataman ja rakentaa sen yhteyteen klubirakennuksen. Hanke toteutui siten että silloinen kommodori Paul Sinebrychoff vuokrasi seuralleen perintömailtaan Vehkasaaren (Mössenholmenin) 50 vuodeksi. Saarelle rakennettiin komea purjehtijamaja joka rahoitettiin jäseniltä saaduilla lainoilla. Näin tuli NJK:sta espoolainen pursiseura aivan nykyisen Westendin edustalle. Ilo oli kuitenkin espoolaisten kannalta lyhytaikainen, sillä NJK ei vaittanut näillä vesillä kuin 4 vuotta, sillä 1885 valitsi seura pääpaikakseen Helsingin. Syynä oli keisari Aleksanteri III:n vierailu Helsingissä. Kommodori Paul Sinebrychoff halusi näyttää keisarilleen että purjehdusta osattiin harrastaa myöskin Suuriruhtinaskunnassa samaan malliin kuin Keisarillisen Jokijahdtklubin puitteissa Pietarissa. Vehkasaari oli esittelyyn liian kaukana pääkaupungista. Siirtopäätös tehtiinkin ripeästi; Sinebrychoffin edeltäjä NJK:n kommodorina af Schultén oli Helsingin valtuuston puheenjohtajana. Hän järjesti nopeasti asiat niin että NJK sai haltuunsa Valkosaaren (Blekholmen) nykyistä Olympialaituria vastapäätä. Mössenholmenin suurikokoinen klubirakennus purettiin ja siirrettiin keväällä 1885 Vehkasaaresta Valkosaareen jossa se oli pystyssä 30.5.1885. Se vihittiin uudelleen tarkoitukseensa 5.7.1885. Kommodori saattoi ottaa vastaan keisarillisen vieraansa Suuriruhtinaskunnan pääkaupungissa. Klubirakennuksen puinen yläkerros on edelleen autenttisessa muodossaan. Se seisoi siirtämisen jälkeen puisilla pilareilla; kivistä tehty alakerta on rakennettu myöhemmin.